

Модель дидактико-методичного забезпечення базового курсу фізики

*М. В. Головка,
доктор педагогічних наук,
старший науковий співробітник,
головний науковий співробітник
відділу біологічної, хімічної та фізичної освіти
Інституту педагогіки НАПН України*

Розробляючи модель дидактико-методичного забезпечення навчання фізики в 7–9 кл., ми виходили з того, що його окремі складники мають утворювати дидактичну систему в єдності цілей і змісту навчання, його організаційних форм і різних видів навчально-пізнавальної діяльності учнів, спрямованої на: реалізацію змісту фізичного складника природничої освітньої галузі на базовому рівні в контексті парадигми компетентного навчання, пріоритетах діяльнісного й особистісно орієнтованого підходів, принципів диференціації та інтеграції в їх органічному поєднанні; формування в учнів компетентності в галузі природничих наук, техніки та технологій і інших ключових компетентностей; конкретизацію обов'язкових результатів навчання фізики та орієнтирів їх оцінювання; організацію освітнього процесу з фізики на засадах партнерської взаємодії та забезпечення інтерактивного зворотного зв'язку його суб'єктів; управління навчально-пізнавальною діяльністю учнів; підтримку дистанційного та змішаного навчання; компенсацію освітніх втрат з фізики.

Важливими складниками моделі є *критерії добору змісту* базового курсу фізики (науковості та відповідності змісту навчання сучасним досягненням природничих наук, зокрема й фізики, техніки та технологій; відповідності суспільним очікуванням та запитам сучасних здобувачів базової освіти; компетентнісного, особистісно зорієнтованого та діяльнісного навчання; прикладної спрямованості базового курсу фізики (орієнтованість змісту, методів, форм і засобів на застосування фізичних знань у техніці та технологіях, наукових дослідженнях та професійній діяльності людини та її повсякденному житті); диференціації та інтеграції у їх органічному поєднанні; пропедевтики (урахування результатів навчання природничої освітньої галузі адаптаційного циклу базової освіти) та наступності (наступність у розробленні змісту та ускладненні й удосконаленні способів навчально-пізнавальної діяльності); логічної завершеності та спірально-концентричної побудови шкільного курсу фізики (базовий курс є його першим концентром, проте це не передбачається обов'язкове дублювання змісту в кожному з концентрів) та дидактичні умови його реалізації (поєднання завдань загальноосвітньої та допрофесійної підготовки здобувачів базової середньої освіти; варіативність; удосконалення процедур розроблення, експертизи та апробації дидактичних матеріалів; професійні вміння та готовність педагогів до реалізації інноваційних технологій і методик навчання, сучасного навчально-методичного забезпечення).

Згідно моделі дидактико-методичне забезпечення розглядається як навчально-методичний комплект, стрижневим елементом якого є сучасний

підручник фізики, що інтегрує інші складники (навчальні посібники) в єдину дидактичну систему формування в здобувачів базової освіти Нової Української школи ключових компетентностей й наскрізних умінь, досягнення ними обов'язкових результатів навчання, їх оцінювання та коригування.

Список джерел:

1. Концепція базової фізичної освіти [Електронне видання] / автори: В. В. Сіпій, М. В. Головка, Д. О. Засєкін, І. П. Крячко, О. І. Ляшенко, В. М., Мацюк, Ю. С. Мельник, Л. В. Непорожня. Київ : Педагогічна думка, 2022. 43 с. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/734095/>

2. Головка М. Концепція базової фізичної освіти: основні положення та умови реалізації. *Український педагогічний журнал*. 2023. № 3. С. 54–62. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/738654/>